

# Mijloace procesuale pentru invocarea prescripției dreptului de a obține executarea silită

## Procedural means for asserting the statute of limitation on the right to initiate enforcement proceedings

Av. **Bianca-Rodica LUCA\***  
Baroul Timiș

### Abstract

*The procedural means available to an interested party to assert the statute of limitations applicable to the creditor's right to initiate enforcement proceedings are diverse and may take the form of either actions for performance or declaratory actions.*

*In this study, the author aims to analyze the main procedural instruments used for this purpose, while also detailing their particularities, conditions for admissibility and legal effects.*

*The study further aims to examine the jurisprudential divergences, including from the perspective of constitutional implications, with particular emphasis on ensuring compliance with the fundamental right of free access to justice, in order to highlight the crucial role of the statute of limitations in maintaining the legal balance between the parties and in protecting the debtor's patrimony.*

**Keywords:** enforcement; statute of limitation; objection to enforcement; declaratory action; jurisprudence.

### Rezumat

*Mijloacele procesuale prin intermediul cărora partea interesată poate invoca incidența prescripției dreptului creditorului de a obține executarea silită sunt diverse și pot îmbrăca atât forma unor acțiuni în realizare, cât și forma unor acțiuni în constatare.*

*În acest studiu, autoarea își propune să analizeze principalele instrumente procesuale utilizate în acest scop, detaliind totodată particularitățile, condițiile și efectele acestora.*

*Se urmărește de asemenea și analizarea divergențelor jurisprudențiale identificate, inclusiv prin prisma implicațiilor de ordin constituțional, cu accent pe respectarea liberului acces la justiție, pentru a sublinia importanța instituției prescripției în menținerea echilibrului juridic dintre părți și în protejarea patrimoniului debitorului.*

**Cuvinte-cheie:** executare silită, prescripție, contestație la executare, acțiune în constatare, jurisprudență.

### I. Introducere

Problematica prescripției dreptului de a obține executarea silită ocupă un loc central în peisajul juridic românesc, având implicații profunde atât pentru creditor, cât și pentru debitor.

Normele care reglementează această instituție juridică reflectă un echilibru între interesele creditorului, care este îndreptățit să își valorifice drepturile recunoscute în cuprinsul titlului executoriu și cele ale debitorului, în favoarea căruia legiuitorul a înțeles să recunoască diferite mijloace de protecție împotriva eventualelor prelungiri nejustificate ale executării silite, pentru a nu fi perpetuată starea de incertitudine în care acesta se află.

---

\* bianca\_luca26@yahoo.ro.

Contextul legislativ actual conturează un cadru procesual specific pentru invocarea prescripției dreptului de a obține executarea silită, stabilind totodată mijloacele și limitele de aplicare ale acestei instituții juridice.

Chiar dacă instituția prescripției dreptului de a obține executarea silită nu a suferit modificări considerabile, de substanță, normele care o reglementează păstrându-și consistența, anumite controverse există și în prezent și se datorează unor aspecte cărora Codul de procedură civilă nu le oferă o soluție explicită, ceea ce conduce deseori la o incoerență în procesul de interpretare și aplicare a normelor care guvernează această instituție juridică.

În cele ce urmează vom încerca să evidențiem diferitele orientări jurisprudențiale cu privire la mijloacele procesuale recunoscute de lege în favoarea debitorului sau a celorlalte persoane interesate, în vederea paralizării dreptului creditorului de a obține executarea silită și a puterii executorii a titlului său, cu accent pe condițiile de admisibilitate pe care aceste acțiuni trebuie să le îndeplinească.

## **II. Scurte considerații privind prescripția dreptului de a obține executarea silită**

În principiu, în sistemul nostru juridic, executarea silită a unui titlu executoriu nu se poate face oricând, ci într-un anumit termen de prescripție.

Astfel, nu doar dreptul material la acțiune se stinge prin prescripție extinctivă, ci și dreptul de a obține executarea silită în temeiul unui titlu executoriu.

În dreptul român sunt recunoscute două tipuri de prescripții extinctive distincte, cu termene deosebite: pe de-o parte, o prescripție pentru valorificarea drepturilor subiective, fie prin acțiune în justiție, fie pe alte căi care duc la obținerea titlului executoriu, iar, pe de altă parte, o prescripție pentru punerea în executare a acestuia<sup>1</sup>.

Rațiunile care nu permit titularului unui drept subiectiv să își exercite dreptul material la acțiune decât în termenul de prescripție prevăzut de lege își găsesc aplicabilitatea și în ipoteza creditorului care, ulterior obținerii unui titlu executoriu, nu depune diligențele necesare în vederea punerii în executare a acestuia și a valorificării, pe cale silită, a drepturilor sale.

Referitor la efectele împlinirii termenului de prescripție, dispozițiile art. 707 alin. (1) C. pr. civ. prevăd faptul că *„prescripția nu operează deplin drept, ci numai la cererea persoanei interesate”*.

O astfel de orientare apare ca fiind justificată în contextul legislației procesuale actuale, având în vedere faptul că prescripția dreptului de a obține executarea silită reprezintă actualmente o instituție de ordine privată, în opoziție față de reglementarea anterioară.

Dispoziția legală anterior menționată a făcut obiectul unei excepții de neconstituționalitate, autorul excepției opinând că norma criticată contravine dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) în componenta de calitate a legii, ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil și ale art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare, întrucât nu mai recunoaște posibilitatea organului jurisdicțional de a invoca incidența prescripției dreptului material la acțiune sau a dreptului creditorului de a obține executarea silită din oficiu.

Curtea Constituțională a României, prin intermediul Deciziei nr. 264/2020<sup>2</sup>, a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată, constatând că dispozițiile art. 707 alin. (1) C. pr. civ. sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Instanța de contencios constituțional, prin intermediul deciziei anterior referite, a reținut faptul că, deși legiuitorul a regândit prescripția dintr-o instituție de ordine publică, într-una de ordine privată, norma criticată nu este de natură să conducă la o încălcare a garanțiilor asociate dreptului la un proces echitabil, inclusiv sub aspectul dreptului la apărare.

În continuarea aceluiași raționament, Curtea Constituțională a apreciat că în actualul context legislativ îi revine debitorului opțiunea de a invoca prescripția dreptului de a obține executarea silită, care

---

<sup>1</sup> G. Boroi, M. Stancu, *Drept procesual civil*, ediția a 5-a, revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2020, p. 1205.

<sup>2</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 2 septembrie 2020.

are în același timp prerogativa de a alege să execute creanța chiar și în condițiile date, respectiv ulterior împlinirii termenului de prescripție prevăzut de lege.

Deși potrivit actualei reglementări debitorul trebuie să depună diligențe suplimentare în vederea valorificării dreptului său, reglementarea criticată nu este în contradicție cu dispozițiile legii fundamentale, întrucât titularul acestui drept este și rămâne în continuare debitor al unei creanțe, iar prescripția este un beneficiu pe care legiuitorul l-a reglementat în favoarea sa pentru a paraliza dreptul creditorului de a obține executarea silită și puterea executorie a titlului executoriu.

În consecință, Curtea Constituțională a apreciat că dreptul la apărare al debitorului este în continuare unul deplin, nefiind în niciun fel afectat de faptul că el însuși trebuie să invoce prescripția, și nu instanța de judecată din oficiu.

În total asentiment cu aserțiunile Curții Constituționale a României opinăm de asemenea că transformarea instituției prescripției extinctive, concepută inițial ca o instituție de ordine publică, într-una de ordine privată nu aduce atingere garanțiilor procesuale asociate dreptului la un proces echitabil sau dreptului la apărare, ca o componentă esențială a dreptului la un proces echitabil.

În acest sens, debitorul nu este lipsit de mijloacele de apărare necesare în vederea invocării incidenței prescripției extinctive, pentru a paraliza dreptul creditorului de a obține executarea silită, întrucât stabilirea intervenirii prescripției dreptului ante referit se realizează pe cale contencioasă, iar debitorul este cel care va alege dacă invocă sau nu intervenirea acesteia, bucurându-se în continuare de aceleași garanții procesuale precum cele recunoscute anterior.

Faptul că legiuitorul a înțeles să stabilească un standard de diligență mai ridicat de care trebuie să dea dovadă debitorul în vederea invocării prescripției nu îl plasează pe acesta într-o situație de inegalitate și nu diminuează garanțiile procesuale asociate dreptului la un proces echitabil și implicit dreptului la apărare.

Într-o astfel de ipoteză reconfigurarea instituției prescripției extinctive reprezintă, în opinia noastră, un element care se încadrează în limitele marjei de apreciere a legiuitorului și care nu conduce, *de plano*, la o diminuare a garanțiilor procesuale asociate dreptului la un proces echitabil.

În consecință, având în vedere actuala optică a legiuitorului, care a calificat în mod expres instituția prescripției extinctive ca fiind o instituție de ordine privată, a fost restrânsă în mod implicit și sfera persoanelor îndreptățite să invoce prescripția dreptului de a obține executarea silită.

În actualul peisaj legislativ singurele persoane îndreptățite să invoce prescripția sunt cele în favoarea căreia aceasta curge, personal sau prin reprezentant<sup>3</sup>, organul de jurisdicție competent nemaiavând prerogativa de a invoca din oficiu prescripția, nici chiar în ipotezele în care aceasta ar fi în interesul statului sau a unităților administrativ – teritoriale.

În literatura de specialitate<sup>4</sup> s-a reținut faptul că prescripția dreptului de a obține executarea silită reprezintă *„acel mod de stingere a dreptului de a obține, prin constrângere, executarea unui titlu executoriu din cauza neexercitării lui în termenul de prescripție stabilit de lege sau, după caz, de către părți”*.

Din punctul de vedere al efectelor sale, prescripția extintivă are natura juridică a unei sancțiuni civile îndreptate împotriva titularului dreptului de a obține executarea silită care, aflându-se în pasivitate, nu depune diligențele necesare pentru valorificarea dreptului său de a recurge la executarea silită, în vederea aducerii la îndeplinire a obligației stabilite în sarcina debitorului prin titlul executoriu.

### **III. Sfera persoanelor îndreptățite să invoce prescripția dreptului de a obține executarea silită**

Înainte de a proceda la analiza instrumentelor procedurale prin intermediul cărora se poate proceda la stingerea dreptului de a obține, prin constrângere, executarea unui titlu executoriu, apreciem necesară stabilirea sferei persoanelor îndreptățite să invoce prescripția dreptului de a obține executarea

---

<sup>3</sup> C. Roșu, *Drept procesual civil. Partea specială*, ediția 13, Editura C.H. Beck, București, 2024, p. 301.

<sup>4</sup> V. M. Ciobanu, M. Nicolae, *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat*, vol. II, Editura Universul Juridic, București, 2016, p. 583.

silită și implicit a calității procesuale active a titularului acțiunii civile<sup>5</sup> prin promovarea căreia se urmărește paralizarea dreptului creditorului de a obține executarea silită și pierderea puterii executorii a titlului său.

Calitatea procesuală activă, astfel cum aceasta este definită la art. 36 C. pr. civ., presupune existența unei identități între persoana reclamantului sau a titularului acțiunii civile și subiectul raportului juridic litigios dedus judecății, respectiv titularul dreptului afirmat.

Plecând de la această definiție și coroborând-o cu dispozițiile art. 707 alin. (1) C. pr. civ. care prevăd faptul că prescripția nu operează decât la cererea persoanei interesate, vom concluziona în sensul că legea recunoaște calitatea procesuală activă în cadrul unei acțiuni civile prin intermediul căreia se invocă incidența prescripției dreptului de a obține executarea silită doar acelor persoane în favoarea cărora curge termenul de prescripție prevăzut de lege.

Principalul titular al acestui drept este în mod evident debitorul, având în vedere faptul că acesta este cel în sarcina căruia s-a stabilit obligația a cărei aducere la îndeplinire pe calea executării silită se urmărește de către creditor și implicit și persoana în favoarea căreia curge termenul de prescripție a dreptului de a obține executarea silită.

În continuare, deși debitorul este cel în sarcina căruia s-a stabilit obligația, sfera persoanelor îndreptățite să invoce prescripția dreptului de a obține executarea silită, în vederea stingerii acestuia, nu este limitată doar la persoana debitorului, legiuitorul recunoscând legitimitate procesuală și altor persoane interesate, cum sunt spre exemplu codebitorii unei obligații solidare sau indivizibile și fideiusorii.

În sensul celor precizate anterior sunt și dispozițiile art. 2.514 C. civ. care recunosc dreptul codebitorilor unei obligații solidare sau indivizibile, precum și a fideiusorilor de a opune prescripția, prevedere legală aplicabilă și în cea de a doua etapă a procesului civil și implicit și în ipoteza invocării prescripției dreptului de a obține executarea silită, având în vedere faptul că dispozițiile Codului de procedură civilă privind prescripția dreptului de a obține executarea silită se completează cu dispozițiile Codului civil referitoare la prescripția extinctivă a dreptului material la acțiune.

În ceea ce privește posibilitatea invocării prescripției dreptului de a obține executarea silită de către creditorii debitorului, apreciem că și aceștia au legitimitate procesuală în cadrul unei acțiuni civile având acest obiect.

Interesul acestora este justificat de faptul că, în ipoteza admiterii acțiunii și a constatării prescripției dreptului unui alt creditor de a obține executarea silită a debitorului comun, patrimoniul acestuia este conservat, întrucât paralizarea sărăcirii patrimoniului debitorului comun le permite celorlalți creditori să își îndeostuleze propria creanță, fără a suporta concursul unui alt creditor.

#### **IV. Mijloace procesuale pentru invocarea prescripției dreptului de a obține executarea silită**

Mijloacele procesuale reprezintă acele instrumente procedurale, consacrate și garantate legal, prin intermediul cărora poate fi solicitat și asigurat concursul unui organ jurisdicțional în vederea recunoașterii sau realizării unui drept ori interes – nesocotit, contestat sau încălcat, fie prin afirmarea dreptului subiectiv preexistent sau prin constituirea unei situații juridice noi<sup>6</sup>.

Astfel cum urmează a demonstra, prescripția dreptului de a obține executarea silită poate fi invocată prin diferite mijloace procesuale prevăzute de lege și nu doar prin intermediul căii de atac specifice procedurii execuționale a contestației la executare.

---

<sup>5</sup> Am înțeles să folosim noțiunea de acțiune civilă în sensul larg al acesteia, prevăzut de dispozițiile art. 29 C. pr. civ., respectiv *ansamblul mijloacelor procesuale prevăzute de lege pentru protecția dreptului subiectiv pretins de către una dintre părți sau a unei alte situații juridice, precum și pentru asigurarea apărării părților în proces*. Apreciam că este justificată folosirea noțiunii de acțiune civilă, în sensul larg al acesteia, întrucât, astfel cum urmează a argumenta în cele ce urmează, mijloacele procesuale de invocare a prescripției dreptului de a obține executarea silită sunt multiple, nefiind limitate doar la calea de atac specifică procedurii execuționale a contestației la executare, fiecare dintre aceste mijloace procesuale reprezentând forme de manifestare a acțiunii civile. Pentru mai multe considerații asupra acțiunii civile, a se vedea I. Deleanu, *Tratat de procedură civilă*, vol. I, Editura Universul Juridic, București, 2013, p. 250 și urm.

<sup>6</sup> I. Deleanu, *op. cit.*, p. 250.

Desigur, mijlocul procesual principal prin intermediul căruia debitorul are prerogativa de a invoca prescripția dreptului de a obține executarea silită, în ipoteza în care împotriva sa a fost demarată o procedură execuțională este calea de atac specifică a contestației la executare.

Însă, în funcție de demersurile întreprinse sau implicit neîntreprinse de către creditor în vederea punerii în executare a titlului executoriu, persoanele interesate au posibilitatea de a își valorifica dreptul de a invoca prescripția și prin intermediul altor mijloace procesuale, nefiind limitate doar la calea de atac specifică a contestației la executare.

În acest sens este important să distingem între următoarele ipoteze, respectiv: ipoteza în care creditorul a procedat la demararea procedurii execuționale împotriva debitorului ulterior împlinirii termenului de prescripție prevăzut de lege și ipoteza în care creditorul nu a procedat la punerea în executare a titlului executoriu, iar termenul de prescripție defapt de lege s-a împlinit.

#### **IV.1. Mijloace procesuale aplicabile în ipoteza în care creditorul nu a procedat la punerea în executare a titlului său**

Situațiile în care creditorul care a obținut un titlu executoriu împotriva debitorului său nu depune diligențele necesare în vederea punerii în executare a acestuia și a valorificării, pe cale silită, a drepturilor sale în termenul de prescripție prevăzut de lege nu sunt de neimaginat, ipotezele fiind tot mai frecvent întâlnite în practică.

În ipoteza în care creditorul nu a demarat executarea silită înăuntrul termenului de prescripție prevăzut de lege, urmează să analizăm care sunt mijloacele procesuale recunoscute în favoarea debitorului în vederea valorificării drepturilor sale, în sensul opunerii prescripției dreptului de a obține executarea silită a titlului executoriu.

Opinăm faptul că, în ipoteza în care creditorul nu a procedat la punerea în executare a titlului executoriu pe care îl deține împotriva debitorului, acesta din urmă nu are deschisă calea unei contestații la executare.

O atare concluzie este justificată de faptul că, în lipsa existenței unei proceduri execuționale aflate în curs de desfășurare, niciuna dintre părțile raportului juridic litigios nu are prerogativa de a formula această cale de atac care, prin natura ei, este îndreptată împotriva unei executări silite sau a unui act de executare și care se diferențiază de alte mijloace procesuale prin faptul că este deschisă părților, sau altor persoane interesate, doar în cadrul celei de-a doua faze a procesului civil, respectiv faza executării silite.

În ipoteza descrisă anterior, dacă debitorul formulează o contestație la executare prin intermediul căreia invocă incidența prescripției, această cale de atac specifică procedurii execuționale urmează a fi respinsă de către instanțele de judecată ca inadmisibilă.

Sanțiunea care intervine în eventualitatea promovării, anterior demarării procedurii execuționale, a unei contestații la executare este inadmisibilitatea și nu prematuritatea contestației, având în vedere faptul că în situația de față nu este îndeplinită una dintre condițiile esențiale și de admisibilitate necesare în vederea exercitării acestei căi de atac specifice executării silite și anume condiția existenței unei proceduri execuționale în curs.

Într-o astfel de situație, ținând cont de pasivitatea de care dă dovadă creditorul, precum și pentru a nu prelungi situația de incertitudine juridică în care se află, debitorul are posibilitatea de a solicita instanțelor judecătorești constatarea intervenirii prescripției dreptului creditorului de a obține executarea silită a titlului executoriu prin intermediul unei acțiuni de drept comun în condițiile art. 35 C. pr. civ., aceste dispoziții legale fiind pe deplin aplicabile.

Posibilitatea debitorului de a invoca incidența prescripției dreptului de a obține executarea silită pe calea unei acțiuni în constatare a fost recunoscută atât în jurisprudența națională<sup>7</sup>, cât și de către instanța

---

<sup>7</sup> Jud. Sectorului 4 București, sent. nr. 2849/2025, disponibilă pe platforma rejus.ro la adresa: <https://www.rejust.ro/juris/86ge85e9e>, Jud. Craiova, sent. nr. 3061/2025, disponibilă pe platforma rejus.ro la adresa: <https://www.rejust.ro/juris/6266d4d52>, Trib. București, sent. nr. 370/2025, disponibilă pe platforma rejus.ro la adresa: <https://www.rejust.ro/juris/98e7478e9>, Jud. Sectorului 1 București, sent. nr. 3471/2025, disponibilă pe platforma rejus.ro la adresa: <https://www.rejust.ro/juris/3935de72g>.

de contencios constituțional în cadrul Deciziei Curții Constituționale nr. 264/2020<sup>8</sup> în cuprinsul căreia s-au reținut următoarele: „*Totodată, nu este încălcat nici dreptul la un proces echitabil sau dreptul la apărare pentru persoana interesată, care are posibilitatea de a invoca ea însăși prescripția atât pe cale de excepție în cadrul contestației la executare formulate, cât și separat prin formularea unei acțiuni în constatarea prescripției dreptului de a obține executarea silită, în condițiile art. 35 din Codul de procedură civilă*”.

Curtea Constituțională a fost sesizată cu o excepție de neconstituționalitate a prevederilor art. 707 alin. (1) C. pr. civ. care exclud posibilitatea invocării de către organul jurisdicțional, *ex officio*, a prescripției dreptului de a obține executarea silită.

Astfel cum am precizat în cuprinsul paragrafelor anterioare, când am procedat la analizarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia a apreciat că norma criticată contravine dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) în componenta de calitate a legii, ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil și ale art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare.

În cuprinsul argumentației riguroase Curtea Constituțională a învederat, printre altele, că înlăturarea posibilității organului jurisdicțional de a invoca din oficiu prescripția extinctivă nu încalcă nici dreptul la un proces echitabil și nici dreptul la apărare al persoanei interesate, întrucât acesteia îi este recunoscută posibilitatea de a opune prescripția atât pe cale de excepție, în cadrul unei contestații la executare, cât și pe cale principală, prin formularea unei acțiuni în constatare, în condițiile art. 35 C. pr. civ.

Acțiunea în constatare, denumită și acțiunea în recunoașterea dreptului sau în confirmare, a fost definită în doctrină<sup>9</sup> ca fiind acea acțiune prin intermediul căreia „*reclamantul solicită instanței numai să constate existența unui drept subiectiv al său ori inexistența unui drept subiectiv al pârâtului împotriva sa*”, deci constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic concret.

În literatura de specialitate s-a reținut faptul că acțiunile în constatare au un obiectiv limitat, reclamantul solicitând instanței ca prin hotărâre să se constate doar existența sau inexistența dreptului, fără ca instanța să condamne la executarea unei prestații<sup>10</sup>.

În ceea ce privește condițiile specifice care trebuie îndeplinite pentru ca o acțiune având ca obiect constatarea intervenirii prescripției dreptului de a obține executarea silită în temeiul unui titlu care și-a pierdut puterea executorie să fie admisibilă, se impune, pe de-o parte, ca titularul acțiunii civile să solicite instanței constatarea existenței sau inexistenței unui drept și nu a unei situații de fapt, iar pe de altă parte, este necesar ca reclamantul să nu aibă posibilitatea de a solicita realizarea dreptului său pe orice altă cale prevăzută de lege, deci inclusiv pe calea unei contestații la executare, având în vedere caracterul subsidiar al acțiunii în constatare.

În lipsa indicării unor criterii de determinare în cuprinsul dispozițiilor art. 35 C. pr. civ., aprecierea cu privire la existența căii legale de realizare a dreptului aparține exclusiv instanțelor sesizate cu soluționarea acțiunilor în constatare, urmând să fie analizată de la caz la caz, în funcție de împrejurările specifice fiecărei cauze.

Dintr-o analiză a dispozițiilor art. 35 teza a II-a C. pr. civ. rezultă faptul că intenția legiuitorului a fost aceea de a da prevalență realizării efective a dreptului.

Opțiunea legiuitorului de a conferi un caracter subsidiar acțiunii în constatare se fundamentează mai degrabă pe o serie de rațiuni practice, justificate de necesitatea de a da eficiență actului jurisdicțional.

În acest sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională<sup>11</sup>, sesizată cu o excepție de neconstituționalitate a prevederilor art. 35 teza a II-a C. pr. civ., afirmând că norma criticată este de natură să confere eficiență actului jurisdicțional, finalitatea acesteia fiind evitarea declanșării unui nou litigiu în cadrul căruia să se solicite, ulterior constatării existenței dreptului, și realizarea acestuia.

Curtea Constituțională a arătat faptul că, la nivel legal, există suficiente mecanisme procedurale prin intermediul cărora titularii dreptului au posibilitatea să îl realizeze în mod efectiv, rațiune pentru care

<sup>8</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 2 septembrie 2020.

<sup>9</sup> G. Boroi, M. Stancu, *op. cit.*, p. 62.

<sup>10</sup> C. Roșu, *Drept procesual civil. Partea generală*, Editura C.H. Beck, București, 2016, p. 34.

<sup>11</sup> Curtea Constituțională, Dec. nr. 857/2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 329 din 23 aprilie 2020.

norma criticată are rolul de a încuraja justițiabilii să uzeze de acestea și să urmărească însăși realizarea dreptului, nu doar constatarea existenței acestuia.

O atare soluție legislativă este justificată, în optica instanței de contencios constituțional, întrucât simpla constatare a existenței unui drept permite perpetuarea unor situații conflictuale, de natură să necesite intervenția instanțelor judecătorești, iar o astfel de atitudine procesuală ar conduce la o grevare inutilă a rolului și activității instanțelor de judecată.

Referitor la admisibilitatea acțiunii în constatarea prescripției dreptului de a obține executarea silită formulată de către debitor sau de către persoanele interesate, în ipoteza în care termenul de prescripție prevăzut de lege s-a împlinit, iar creditorul nu a procedat la demararea unei proceduri execuționale în vederea valorificării, pe cale silită, a dreptului său, apreciem că o atare acțiune apare ca fiind pe deplin admisibilă.

În situația anterior descrisă debitorul – reclamant nu are posibilitatea de a solicita realizarea dreptului său pe altă cale prevăzută de lege, întrucât în lipsa existenței unui dosar de executare, acestuia nu îi este deschisă calea de atac specifică a contestației la executare, fiind îndeplinită cerința privind caracterul subsidiar al acțiunii în constatare.

Relevantă în acest sens este tot Decizia Curții Constituționale nr. 857/2019<sup>12</sup> referitoare la neconstituționalitatea prevederilor art. 35 teza a II-a C. pr. civ.

În cuprinsul acestei decizii Curtea Constituțională a arătat că aprecierea cu privire la existența căii de realizare a dreptului aparține exclusiv instanțelor sesizate cu soluționarea acțiunilor în constatare, urmând a fi analizată de la caz la caz, cu luarea în considerare a împrejurărilor specifice fiecărei cauze.

În continuare, prin intermediul acestei decizii de respingere a excepției de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a afirmat faptul că în ipoteza în care debitorul solicită, anterior demarării procedurii execuționale, să se constate că a intervenit prescripția dreptului creditorului de a cere și obține executarea silită, o acțiune în constatarea incidenței prescripției ar fi admisibilă.

O atare soluție este justificată de faptul că o eventuală contestație la executare ar urma să fie respinsă ca prematură, potrivit opiniei instanței de contencios constituțional, deci debitorul nu are la îndemână o cerere în realizare decât ulterior declanșării executării silite, fiind îndeplinită cerința caracterului subsidiar al acțiunii în constatare.

În consecință, în ipoteza în care creditorul nu a procedat la punerea în executare a titlului său, debitorul are posibilitatea de a solicita instanței constatarea incidenței prescripției dreptului de a obține executarea silită, cu consecința pierderii puterii executorii a titlului creditorului, fără ca cercetarea unei eventuale admisibilități a unei acțiuni în constatare având acest obiect să ridice dificultăți de ordin practic.

#### **IV.2. Mijloace procesuale aplicabile în ipoteza în care creditorul a procedat la punerea în executare a titlului său**

În situația în care creditorul procedează la demararea procedurii execuționale ulterior împlinirii termenului de prescripție prevăzut de lege, debitorul urmează să își valorifice drepturile prin invocarea, în cadrul contestației la executare propriu – zise, a prescripției dreptului creditorului de a obține executarea silită.

Contestația la executare silită propriu-zisă a fost definită ca fiind acea formă a contestației la executare prin intermediul căreia se poate solicita anularea întregii executări, contestându-se orice act și orice aspect de nelegalitate al procedurii execuționale. În literatura de specialitate au fost identificate numeroase motive ale contestației la executare propriu – zise, cum sunt spre exemplu: prescripția dreptului de a obține executarea silită, perimarea unor acte de executare, vicii de formă ale titlului executoriu sau a unor acte de executare, cum ar fi publicațiile de vânzare silită sau formalitățile prealabile unor acte de executare sau nerespectarea oricăror forme în cadrul executării silite<sup>13</sup>.

<sup>12</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 329 din 23 aprilie 2020.

<sup>13</sup> C. Lungănașu, *Contestația la executare. Instituție fundamentală a dreptului procesual civil*, Editura C.H. Beck, București, 2021, p. 54.

În ceea ce privește termenul de formulare a contestației la executare, astfel cum s-a afirmat și în doctrină<sup>14</sup>, întrucât excepția prescripției dreptului de a solicita executarea silită reprezintă o apărare de fond privind executarea silită însăși, ea nu poate fi invocată decât în termenul de 15 zile în care se poate formula contestație la executare împotriva acestei executări, în conformitate cu prevederile art. 715 C. pr. civ.

Întrucât în ipoteza în care se va constata incidența prescripției executarea silită urmează a fi anulată în integralitate, termenul de formulare a contestației la executare începe să curgă de la momentul la care debitorul a primit încheierea de încuviințare a executării silite sau somația ori de la data la care a luat la cunoștință de primul act de executare, în situația în care nu a primit somația și nici încheierea de încuviințare a executării silite sau executarea se face fără somație.

În concluzie, în ipoteza în care creditorul procedează, ulterior împlinirii termenului de prescripție prevăzut de lege, la punerea în executare a titlului său, debitorul are posibilitatea de a formula contestație la executare, în condițiile precizate anterior, în vederea invocării incidenței prescripției dreptului de a obține executarea silită. În eventualitatea admiterii unei astfel de contestații la executare, creditorul se va afla în imposibilitate de a își mai valorifica dreptul constatat prin titlul executoriu a cărui putere executorie s-a stins, ca urmare a incidenței sancțiunii prescripției.

Ce se întâmplă însă în ipoteza în care împotriva debitorului a fost demarată o procedură execuțională, ulterior împlinirii termenului de prescripție prevăzut de lege, însă acesta nu a formulat calea de atac specifică a contestației la executare pentru a invoca incidența prescripției dreptului creditorului de a obține executarea silită, iar ulterior acestui moment procedează la formularea unei acțiuni în constatare având acest obiect?

Apreciem că într-o atare situație debitorul nu își poate valorifica drepturile pe calea unei acțiuni în constatare având în vedere faptul că acestuia i-a fost deschisă o cale pentru realizarea drepturilor sale, calea corectă de soluționare a litigiului respectiv, iar acceptarea posibilității debitorului de a invoca prescripția dreptului de a obține executarea silită pe calea unei acțiuni în constatare ar echivala cu o eludare a dispozițiilor imperative ale art. 715 C. pr. civ. referitoare la termenul de formulare a contestației la executare și la lipsirea de efecte a instituției decăderii.

Se pune însă problema admisibilității unei acțiuni în constatare formulate în timp ce procedura execuțională este demarată de către creditor, dar în cadrul căreia se scurge un interval de timp mai mare de 3 ani de la ultimul act de executare efectuat în cadrul dosarului execuțional, fără ca ulterior să se mai fi efectuat acte de către executorul judecătoresc în cadrul aceluiași dosar.

Avem în vedere ipoteza incidenței prescripției în cursul executării silite, când se constată faptul că de la efectuarea, în cadrul procedurii execuționale, a ultimului act de executare care produce efect întreruptiv de prescripție s-a scurs un termen mai mare de 3 ani de zile, iar executorul judecătoresc nu procedează la efectuarea unui nou act de executare în cadrul aceluiași dosar.

Are debitorul într-o astfel de ipoteză posibilitatea de a formula o acțiune în constatarea incidenței prescripției dreptului creditorului de a continua executarea silită sau acesta este limitat la invocarea acestui incident ivit în cadrul executării silite doar prin intermediul căii de atac specifice a contestației la executare, fiind condiționat să aștepte efectuarea de către executorul judecătoresc a unui nou act de executare?

Practica judiciară referitoare la admisibilitatea unei acțiuni în constatarea prescripției în ipoteza descrisă anterior nu pare a fi unitară, fiind identificate deopotrivă atât soluții de admitere a unei astfel de acțiuni, cât și soluții de respingere a acesteia ca inadmisibilă, instanțele apreciind faptul că în astfel de ipoteze nu este îndeplinită condiția caracterului subsidiar al acțiunii în constatare.

În cadrul unui litigiu<sup>15</sup> având ca obiect acțiune în constatare, reclamantii au solicitat instanței de judecată să constate faptul că a intervenit prescripția dreptului creditorilor de a obține executarea silită

<sup>14</sup> M. Dinu, R. Stanciu, *Executarea silită în Codul de procedură civilă. Comentariu pe articole*, Editura Hamangiu, București, 2017, p. 275

<sup>15</sup> Jud. Vaslui, sent. nr. 2406/2024, disponibilă pe platforma rejust.ro la următoarea adresă: <https://www.rejust.ro/juris/g84d77e96>.

a debitorilor, prescripție intervenită în cursul executării silit, întrucât de la momentul efectuării ultimului act de executare s-a scurs un termen mai lung de 3 ani de zile. Reclamanții au arătat faptul că ultimul act de executare întocmit în dosarul execuțional a fost efectuat în anul 2013, când s-a instituit poprirea asupra conturilor bancare existente la acel moment. Din anul 2013 și până la momentul formulării acțiunii în constatare nu s-a mai efectuat niciun act de executare silită în dosarul execuțional. Instanța a admis cererea de chemare în judecată formulată de către reclamanți în sensul constatării intervenirii prescripției dreptului creditorilor de a obține executarea silită, motivând faptul că din anul 2013 nu a mai fost efectuat niciun alt act de executare în cadrul acelui dosar execuțional, fiind incidente dispozițiile art. 706 și următoarele C. pr. civ.

În asentiment cu instanța de judecată, apreciem că soluția dispusă este una corectă, reținându-se în mod întemeiat admisibilitatea acțiunii în constatarea prescripției dreptului creditorului de a continua executarea silită formulată, acțiune prin intermediul căreia reclamanții au invocat incidența prescripției în cursul executării silit motivată de trecerea unui termen mai mare de 3 ani de la momentul efectuării ultimului act de executare.

În acest sens, în pofida faptului că creditorul a procedat la demararea procedurii execuționale împotriva debitorilor, instanța a apreciat în sensul admisibilității acțiunii în constatarea incidenței prescripției dreptului creditorului de a continua executarea silită întrucât, la momentul formulării acestei acțiuni, debitorului nu îi era deschisă calea unei contestații la executare, având în vedere faptul că executorul judecătoresc nu a mai procedat la efectuarea unor acte de executare ulterior momentului la care s-a împlinit termenul de prescripție prevăzut de lege.

Relevantă este și decizia<sup>16</sup> pronunțată de către Curtea de Apel Craiova în cadrul unui litigiu având ca obiect acțiune în constatarea incidenței prescripției dreptului creditorului de a continua executarea silită.

În cadrul acestui litigiu reclamanții au solicitat instanței să constate că a intervenit prescripția dreptului creditoarei de a continua executarea silită în dosarul execuțional în cadrul căruia aceștia au calitate de debitori, motivat de faptul că de la ultimul act de executare efectuat, respectiv somația imobiliară emisă în anul 2017, nu s-a mai efectuat niciun alt act de executare. De asemenea, reclamanții au solicitat și constatarea perimării executării silit, anularea actelor de executare efectuate ulterior împlinirii termenului de prescripție și restituirea sumelor consemnate pe seama și la dispoziția executorului judecătoresc.

Prima instanță a admis excepția inadmisibilității invocată de către pârâtă și a respins cererea de chemare în judecată. Împotriva sentinței pronunțate de către prima instanță reclamanții au formulat apel, criticând soluția pronunțată cu privire la excepția inadmisibilității acțiunii în constatare invocată de către pârâte.

Tribunalul a respins apelul formulat de către reclamanți, cu consecința menținerii ca legală și temeinică a hotărârii pronunțate de către prima instanță.

În motivarea deciziei, instanța de apel a apreciat că în ceea ce privește acțiunea reclamanților, nu este îndeplinită condiția subsidiarității, motivând în sensul că debitorul are posibilitatea de a invoca prescripția dreptului creditorului de a obține executarea silită prin intermediul a două căi procesuale specifice, respectiv calea contestației la executare, în ipoteza în care a fost declanșată procedura execuțională împotriva sa și calea acțiunii în constatare, în ipoteza în care creditorul nu a procedat la punerea în executare a titlului său.

Tribunalul a apreciat că acțiunea în constatarea incidenței prescripției dreptului creditorului de a obține executarea silită poate fi primită în situația în care creditorul nu a declanșat executarea silită în termenul legal sau în situația în care a început executarea silită, dar care ulterior a fost desființată din diverse motive.

S-a mai reținut de către instanță că în condițiile în care creditorul a procedat la punerea în executare a titlului său, câtă vreme executarea silită nu se desființează sau nu încetează, invocarea prescripției dreptului de a obține executarea silită, inclusiv a prescripției ivite în cursul executării, are caracterul unui

---

<sup>16</sup> C. Ap. Craiova, dec. nr. 341/2024, disponibilă pe platforma rejus.ro la următoarea adresă: <https://rejus.ro/juris/8637d6272>.

incident apărut în cadrul executării silită și poate fi valorificat și analizat exclusiv pe calea contestației la executare.

În opinia instanței de apel, faptul că executorul judecătoresc nu a mai procedat la efectuarea altor acte de executare ulterior momentului împlinirii termenului de prescripție nu este de natură să împiedice debitorii să formuleze o contestație la executare în cadrul căreia să invoce incidența prescripției dreptului de a obține / continua executarea silită, întrucât *„contestația la executare nu este îndreptată numai împotriva unui act de executare individual, ci contestația la executare poate fi îndreptată și împotriva executării silită, fiind mijlocul procesual prin care se invocă orice nelegalitate în legătură cu procedura executării silită”*.

Apreciem că atât soluția pronunțată de către instanța de apel, cât și considerentele pe care aceasta se sprijină sunt eronate întrucât, prin raportare la circumstanțele concrete ale cauzei, în favoarea debitorilor nu este recunoscută o cale procesuală efectivă de realizare a dreptului lor.

În acest sens învederăm faptul că argumentele reținute de către instanța de apel, în sensul înlăturării posibilității debitorului de a invoca incidența prescripției dreptului creditorului de a continua executarea silită, motivată de trecerea unui termen mai lung de trei ani între actele de executare efectuate, nu pot fi primite întrucât, contrar celor reținute de către tribunal, incidența prescripției în cursul executării silită nu poate fi invocată pe calea contestației la executare decât în ipoteza în care ulterior împlinirii termenului de prescripție, executorul judecătoresc procedează la efectuarea unui nou act de executare care să poată fi contestat prin intermediul acestei căi procesuale specifice.

Or, astfel cum au învederat debitorii și cum a reținut inclusiv instanța de apel, ulterior momentului la care a fost efectuată și comunicată somația imobiliară din anul 2017, executorul judecătoresc nu a mai procedat la efectuarea niciunui act de executare în cadrul dosarului execuțional.

Contrar celor reținute de către instanța de apel, opinăm că incidența prescripției dreptului creditorului de a continua executarea silită nu poate fi valorificată pe calea unei eventuale contestații la executare îndreptate împotriva unui act de executare singular, având în vedere faptul că debitorii înțeleg să impute tocmai pasivitatea executorului judecătoresc și implicit a creditorului, în sensul neefectuării vreunui act de executare în termenul de prescripție prevăzut de lege. Într-o astfel de ipoteza calea contestației la executare nu le este deschisă, întrucât aceasta trebuie formulată împotriva actului de executare efectuat ulterior împlinirii termenului de prescripție prevăzut de lege, act care nu a fost încă efectuat de către executorul judecătoresc în cauză.

De asemenea, opinăm că incidența prescripției dreptului de a continua executarea silită nu poate fi invocată nici pe calea unei contestații la executare propriu – zise, îndreptată împotriva executării silită înseși întrucât, astfel cum am arătat în cuprinsul paragrafelor anterioare, această cale procesuală specifică trebuie exercitată într-un termen de 15 zile care începe să curgă, ca regulă generală, de la momentul comunicării somației și a încheierii de încuviințare a executării silită și nu oricând în cadrul executării.

Or, cât timp reclamantii din cadrul acestui litigiu au înțeles să invoce incidența prescripției în cursul executării silită, intervenită ca urmare a trecerii unui termen mai mare de trei ani între actele de executare efectuate de către executorul judecătoresc, aceștia nici nu au avut deschisă calea unei contestații la executare îndreptate împotriva executării silită înseși, nefiindu-le imputabilă neexercitarea acestei căi specifice.

Împotriva hotărârii pronunțate de către instanța de apel, reclamantii au înțeles să exercite calea de atac a recursului, criticând soluția pronunțată sub aspectul legalității sale. În motivarea recursului recurenții au învederat că hotărârea pronunțată de instanța de apel este rezultatul aplicării greșite a legii și al neaplicării dispozițiilor legale incidente în cauză, indicând că în mod eronat s-a reținut de către tribunal faptul că aceștia au deschisă calea contestației la executare pentru a invoca incidența prescripției în cursul executării silită.

În susținere, recurenții – reclamantii au arătat faptul că, la momentul investirii instanței cu acțiunea în constatare, aceștia nu aveau posibilitatea de a formula contestație la executare, întrucât în cadrul dosarului execuțional nu a mai fost efectuat niciun alt act de executare care să poată fi contestat prin intermediul acestei căi de atac specifice procedurii execuționale.

Curtea de Apel Craiova a admis recursul, a casat decizia recurată și a dispus trimiterea cauzei spre rejudecare instanței de apel.

În cuprinsul considerentelor deciziei pronunțate, instanța de recurs a reținut că la momentul în care reclamanții au apreciat că s-a împlinit termenul de prescripție prevăzut de lege, aceștia nu aveau deschisă calea formulării unei contestații la executare, întrucât în dosarul execuțional nu se mai efectuase vreun act de executare ulterior acestui termen, care să poată fi contestat pe calea contestației la executare.

În continuare, instanța de recurs a apreciat că și contestația împotriva executării silite înseși este strâns legată de termenele imperative prevăzute de art. 715 C. pr. civ., astfel că, în condițiile în care reclamanții nu au avut deschisă vreodată posibilitatea invocării prescripției pe această cale, neuzitarea acesteia nu le poate fi imputată.

Având în vedere aceste considerente, Curtea de Apel Craiova a apreciat criticile recurenților ca fiind fondate, decizia atacată fiind dată cu aplicarea greșită a dispozițiilor art. 35 C. pr. civ. care reglementează condițiile exercitării acțiunii în constatare, rațiune pentru care a admis recursul formulat de către recurenții-reclamanți.

Apreciem că soluția pronunțată de către instanța de recurs este una corectă, având în vedere circumstanțele concrete ale cauzei.

În acest sens opinăm, în acord cu instanța de recurs, faptul că la momentul formulării cererii introductive de instanță reclamanții nu aveau deschisă, în mod efectiv, calea unei acțiuni în realizarea dreptului, iar simpla recunoaștere în favoarea acestora a posibilității de a formula în viitor și în eventualitatea în care executorul judecătoresc va proceda la emiterea unui nou act de executare, o contestație la executare nu este în măsură să înlăture caracterul subsidiar al acțiunii în constatare promovate.

În acest sens precizăm, în acord cu instanța de recurs, că reclamanții nu aveau posibilitatea de a invoca incidența prescripției în cursul executării silite prin intermediul unei contestații la executare, întrucât ulterior împlinirii termenului de prescripție prevăzut de lege, executorul judecătoresc nu a mai procedat la efectuarea altor acte de executare în dosar, pentru ca acestea să poată fi contestate pe această cale.

De asemenea, reclamanților nu le este deschisă nici posibilitatea formulării unei contestații la executare împotriva executării silite înseși, cum în mod corect a reținut și Curtea de Apel Craiova.

În acest sens, posibilitatea formulării unei astfel de acțiuni este strâns legată de termenul imperativ de 15 zile care, potrivit dispozițiilor art. 715 alin. (1) pct. 3 C. pr. civ., începe să curgă de la momentul la care *„debitorul care contestă executarea însăși a primit încheierea de încuviințare a executării sau somația ori de la data când a luat cunoștință de primul act de executare, în cazurile în care nu a primit încheierea de încuviințare a executării și nici somația sau executarea se face fără somație”*, termen depășit în cauză.

Mai mult decât atât, nici neuzitarea acestei căi de atac nu le poate fi imputată reclamanților, în vederea justificării reținerii excepției inadmisibilității acțiunii în constatare promovate de către aceștia.

Titularii acțiunii au înțeles să invoce incidența prescripției dreptului creditorului de a continua executarea silită, motivată de trecerea unui termen mai mare de trei ani de la momentul efectuării ultimului act de executare în cauză, iar raportat la aceste considerente, la momentul demarării procedurii execuționale împotriva lor reclamanții nu aveau posibilitatea de a invoca prescripția dreptului de a obține executarea silită prin intermediul unei contestații îndreptate împotriva executării silite înseși, având în vedere că această sancțiune a intervenit ulterior demarării procedurii execuționale.

Or, împărtășind observațiile instanței de recurs, întrucât reclamanții nu au avut deschisă vreodată posibilitatea invocării incidenței prescripției dreptului creditoarei de a obține executarea silită pe calea unei contestații la executare îndreptate împotriva executării silite înseși, apreciem că neuzitarea acestei căi nu poate constitui un element care să conducă la respingerea acțiunii în constatare promovate ca inadmisibilă.

În schimb, într-o altă cauză<sup>17</sup> reclamantul A a solicitat instanței, în contradictoriu cu pârâții B și C, să constate intervenția prescripției dreptului creditorului de a obține executarea silită a creanței în cuantum de 5.567 lei, precum și obligarea pârâtei C la radierea creanței din evidențele fiscale. În motivarea cererii, reclamantul a învederat faptul că de la momentul ultimului act de executare efectuat în cadrul dosarului execuțional și până la momentul formulării acțiunii în constatare s-a scurs un termen mai mare de 5 ani fără ca executorul judecătoresc să mai emită vreun alt act de executare în dosar, pentru a avea deschisă calea unei contestații la executare.

Prin intermediul hotărârii pronunțate, instanța a admis excepția inadmisibilității acțiunii în constatare invocată din oficiu și a respins cererea de chemare în judecată formulată de către reclamant, reținând că inclusiv în eventualitatea în care s-ar aprecia în sensul admisibilității acțiunii în constatare formulate, admiterea acesteia ar conduce exclusiv la constatarea unei situații de drept, fără a fi anulate actele de executare ulterioare.

În continuare, instanța a apreciat că, întrucât actele de executare ulterioare nu pot fi anulate decât pe calea contestației la executare, o astfel de împrejurare – de admitere a acțiunii în constatare – ar conduce la perpetuarea unei situații conflictuale, ce necesită o a doua intervenție a instanței judecătorești, împrejurare contrară scopului urmărit la edictarea art. 35 C. pr. civ., rațiune pentru care a respins acțiunea în constatare ca fiind inadmisibilă.

Nu putem împărtăși raționamentul adoptat de către instanța de judecată și pe care s-a fundamentat soluția de respingere a acțiunii în constatarea intervenirii prescripției dreptului creditorului de a continua executarea silită ca inadmisibilă.

Deși la o primă analiză soluția instanței apare ca fiind una întemeiată, în realitate judecătorul fondului, analizând cererea introductivă prin prisma admisibilității sale sub aspectul caracterului subsidiar al acțiunii în constatare, nu a realizat un examen concret, prin raportare la particularitățile cauzei, în vederea determinării existenței, în favoarea reclamantului, a unei căi efective de realizare a dreptului său.

Raționamentul aplicat a vizat doar eventuala ineficiență a demersului judiciar promovat de către reclamant, în sensul în care chiar și în ipoteza constatării incidenței prescripției dreptului creditorului de a continua executarea silită, o astfel de soluție tot nu ar putea conduce la anularea actelor de executare ulterioare.

Înțelegem să exprimăm serioase rezerve cu privire la soluția pronunțată de către instanța de judecată în cadrul acestui litigiu.

Opinăm că nu are relevanță, sub aspectul admisibilității acțiunii în constatare, faptul că admiterea unei astfel de cereri nu ar fi în măsură să conducă și la anularea actelor de executare ulterioare.

În acest sens apreciem că examenul pe care instanța de judecată trebuia să îl realizeze, în vederea determinării admisibilității acțiunii în constatarea prescripției dreptului creditorului de a continua executarea silită, se mărginea doar la verificarea posibilității debitorului-reclamant de a recurge, la momentul formulării cererii introductive, la calea unei acțiuni în realizarea dreptului său.

Or, instanța de judecată nu s-a preocupat să verifice dacă, în concret, față de starea de fapt relevantă în cauză, există sau nu posibilitatea formulării unei acțiuni în realizare, pentru a putea concluziona în sensul că acțiunea în constatare promovată este inadmisibilă, având în vedere caracterul subsidiar al acesteia, ci doar a apreciat în sensul ineficienței demersului judiciar promovat de către reclamant, reținând faptul că și în ipoteza admiterii acțiunii, o astfel de soluție tot nu ar putea conduce la anularea actelor de executare ulterioare.

Opinăm că reținerea ineficienței demersului judiciar promovat de către reclamant pentru considerentele expuse de către instanța de judecată ar putea conduce eventual la o soluție de respingere a cererii introductive ca fiind lipsită de interes, în ipoteza în care din cuprinsul cererii de chemare în judecată și a eventualelor precizări făcute de către reclamant în fața instanței de judecată rezultă că

---

<sup>17</sup> Jud. Buzău, sent. nr. 1481/2025, disponibilă pe platforma rejust.ro la următoarea adresă: <https://www.rejust.ro/juris/86ge6e253>.

scopul urmărit de către acesta prin promovarea acțiunii este limitat la acela al anulării actelor de executare care urmează a fi emise ulterior.

Apreciem că într-o astfel de ipoteză ar putea fi justificată o eventuală soluție de respingere a cererii ca fiind lipsită de interes, întrucât pe de-o parte folosul practic urmărit prin promovarea acestui demers judiciar nu poate fi obținut, iar pe de altă parte interesul nu este născut și actual, reclamantul neexpunându-se la un prejudiciu în situația în care nu ar recurge la acest mijloc procesual<sup>18</sup>.

De asemenea, solicitarea reclamantului de anulare a actelor de executare ulterioare, realizată în cadrul unei acțiuni în constatare, ar putea fi respinsă de către instanța de judecată ca inadmisibilă, motivat de faptul că anularea unor acte de executare nu se poate realiza decât pe calea contestației la executare, acesta fiind unicul mijloc procesual prin intermediul căruia părțile pot obține anularea unor acte efectuate de către executorul judecătoresc în cadrul unui dosar execuțional.

Însă, în eventualitatea în care reclamantul urmărește strict constatarea incidenței prescripției dreptului creditorului de a continua executarea silită, fără ca din cuprinsul cererii introductive sau a eventualelor lămuriri să rezulte în mod neîndoielnic faptul că acesta urmărește și anularea unor acte de executare subsecvente, apreciem că acțiunea promovată nu poate fi respinsă ca fiind lipsită de interes, întrucât interesul reclamantului în cauză este neîndoielnic, în sensul clarificării și stabilirii unei situații juridice determinate.

În concluzie, având în vedere argumentele reținute de către instanța de judecată și pe care s-a fundamentat soluția de respingere a acțiunii promovate de către reclamant ca inadmisibilă, apreciem că rezolvarea dată cauzei este eronată, întrucât, astfel cum am arătat anterior, reținerea ineficienței demersului judiciar promovat de către reclamant nu este în măsură să justifice soluția de respingere a acțiunii în constatare ca inadmisibilă, cât timp titularul acțiunii nu avea deschisă, la momentul formulării cererii introductive, calea unei acțiuni în realizarea dreptului său, iar prin raportare la perioadele de timp scurse între actele de executare efectuate, este incidentă prescripția dreptului creditorului de a continua executarea silită.

Un raționament similar a fost adoptat și de către Judecătoria Arad în cadrul unei alte hotărâri<sup>19</sup> pronunțate, prin intermediul căreia instanța de judecată a admis excepția inadmisibilității acțiunii în constatarea prescripției în cursul executării silite și a respins în consecință cererea de chemare în judecată formulată de reclamant ca inadmisibilă.

Pentru a pronunța această soluție, instanța a apreciat că în ipoteza în care creditorul a procedat la demararea procedurii execuționale împotriva debitorului, acesta din urmă are posibilitatea de a se apăra invocând prescripția executării doar pe calea contestației la executare, acțiunea în constatare fiind inadmisibilă într-o astfel de situație.

Fără a mai reitera argumentele expuse anterior, apreciem că raționamentul adoptat de către instanța de judecată în cadrul acestei cauze, prin intermediul căruia este limitată în mod generic posibilitatea debitorului de a invoca incidența prescripției dreptului creditoarei de a continua executarea silită doar la calea de atac specifică a contestației la executare, fără a se analiza în concret dacă acestuia îi este deschisă în mod efectiv o cale prin intermediul căreia poate cere realizarea dreptului său, este unul eronat, iar aplicarea unui astfel de raționament, fără a se proceda la o analiză a circumstanțelor concrete ale cauzei, se poate concretiza într-o afectare a liberului acces la justiție.

Într-o manieră contrară celor reținute de către instanța de judecată în cadrul acestei cauze s-a pronunțat tot Judecătoria Arad<sup>20</sup> care, respingând excepția inadmisibilității acțiunii în constatarea prescripției în cursul executării silite, a apreciat în sensul că reclamanta nu are la îndemână o acțiune în realizare având ca temei împlinirea termenului de prescripție în cursul executării silite, întrucât în cauză, situația premisă este diferită de cea a contestației la executare și presupune tocmai neefectuarea vreunui

---

<sup>18</sup> Pentru mai multe considerații asupra cerințelor pe care trebuie să le îndeplinească interesul, ca și condiție de exercitare a acțiunii civile, a se vedea G. Boroi, M. Stancu, *op. cit.*, p. 43-44.

<sup>19</sup> Jud. Arad, sent. nr. 5088/2024, disponibilă pe platforma rejust.ro la următoarea adresă: <https://www.rejust.ro/juris/239486992>.

<sup>20</sup> Jud. Arad, sent. nr. 5037/2024, disponibilă pe platforma rejust.ro la următoarea adresă: <https://www.rejust.ro/juris/232669d39>.

act de executare după momentul împlinirii termenului de trei ani. În continuarea aceluiași raționament, instanța a apreciat în mod judicios că acțiunea în constatare nu este exclusă pentru valorificarea efectelor prescripției executării silită atunci când nu se mai efectuează acte de executare, întrucât în această ipoteză debitorul nu are deschisă calea unei contestații la executare în vederea valorificării drepturilor sale, soluție pe care o apreciem ca fiind corectă.

Înțelegem să exprimăm serioase rezerve cu privire la interpretarea dată de către instanțele de judecată dispozițiilor art. 35 C. pr. civ. și pe care se fundamentează diversele soluții de respingere a unor astfel de cereri ca inadmisibile.

Posibilitatea debitorului de a solicita realizarea dreptului pe orice altă cale prevăzută de lege trebuie interpretată în sensul existenței unei căi efective de realizare a dreptului său, care să fie deschisă la momentul formulării acțiunii în constatare și nu a unei căi eventuale și care ar putea fi deschisă debitorului în viitor.

O asemenea interpretare este justificată de faptul că acțiunea în constatarea prescripției dreptului de a obține executarea silită are ca și fundament tocmai nevoia de a limita starea de incertitudine a debitorului, care nu mai poate fi constrâns pe calea executării silită în vederea aducerii la îndeplinire a obligației stabilite în cuprinsul titlului executoriu, ca urmare a pierderii puterii executorii a acestuia.

Pentru identitate de rațiune apreciem că o astfel de interpretare este aplicabilă și în ipoteza formulării unei acțiuni în constatare prin intermediul căreia se invocă incidența prescripției dreptului de a continua executarea silită, motivată de trecerea unui termen mai mare de trei ani de la momentul efectuării ultimului act de executare.

Cu privire la obligativitatea existenței unui mijloc concret de realizare a dreptului s-a pronunțat și Tribunalul Sibiu<sup>21</sup>, în cadrul unui litigiu având ca obiect acțiune în constatare.

În cauză reclamanții au promovat o acțiune în constatare întemeiată de dispozițiile art. 35 C.pr. civ. solicitând constatarea calității de proprietar a acestora asupra terenului arabil în suprafață de x mp aflat în punctul X înscris în CF nr. 2 nr. top. 12/1/1, invocând totodată în motivarea cererii faptul că pârâții sunt proprietarii unui teren de x mp, înglobând și terenul proprietatea acestora, aspect care se datorează unei situații de carte funciară diferită, cărți funciare nedefinitive deschise în perioada 2005-2008 care afectează dreptul de proprietate al reclamanților și în care pârâții se regăsesc înscriși ca proprietari asupra unei parcele de 4000 mp.

Judecătoria Sibiu a admis excepția inadmisibilității acțiunii și a respins acțiunea civilă formulată de reclamanții A și B în contradictoriu cu pârâții C și D ca inadmisibilă. Pentru a pronunța această soluție prima instanță a reținut faptul că întrucât atât reclamanții, cât și pârâții, exhibă titluri de proprietate valabile asupra imobilului în litigiu, analiza obiectului înscrisurilor doveditoare ale dreptului de proprietate imobiliară, în situația în care părțile pretind că dețin titluri asupra aceluiași imobil –teren, însă cu o situație de carte funciară diferită, se impune a fi făcută pe cale acțiunii în revendicare.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel reclamanții A și B, solicitând instanței de control judiciar anularea hotărârii și trimiterea cauzei spre rejudecare primei instanțe pentru soluționarea pe fond a cauzei. În motivarea apelului reclamanții au învederat că prin cererea de chemare în judecată au formulat două cereri principale, aflate în strânsă legătură, respectiv o acțiune în constatare provocatorie și una negatorie, urmărind recunoașterea judiciară a dreptului lor contestat de către pârâți, susținând faptul că respingerea acțiunii în întregul său, în pofida faptului că instanța a fost investită și cu o cerere în realizare, respectiv acțiunea negatorie, reprezintă o încălcare a liberului acces la justiție.

Tribunalul Sibiu a admis apelul formulat de către reclamanți, a anulat hotărârea atacată și a dispus trimiterea cauzei spre rejudecare primei instanțe. Pentru a pronunța această soluție, instanța de control judiciar a reținut că reclamanții au investit instanța de fond cu două cereri distincte.

Prin intermediul primului capăt de cerere s-a solicitat să se constate calitatea lor de proprietari asupra unui imobil, iar prin cea de-a doua, s-a solicitat să fie obligați pârâții să se abțină de la orice încălcare a dreptului de proprietate al reclamanților.

---

<sup>21</sup> Trib. Sibiu, dec. nr. 272/2016, disponibilă online la adresa: <https://www.jurisprudenta.com/jurisprudenta/speta-n625r85/>.

În opinia instanței de control judiciar, prima instanță a procedat în mod greșit la calificarea acțiunii, în întregul său, ca o acțiune în constatare și a dispus în mod eronat respingerea acesteia fără a verifica dacă, în concret și față de particularitățile cauzei, reclamantii aveau sau nu deschisă calea unei acțiuni în realizarea dreptului lor.

Tribunalul Sibiu a apreciat că este lipsit de folos ca în mod general să se poată apela la o anumită acțiune în realizare, dacă, raportat la speța concretă și având în vedere unicitatea acesteia, acțiunea în realizare nu este admisibilă în cauză.

Instanța de control judiciar a apreciat faptul că instanțele de judecată au obligația de a verifica cu atenție admisibilitatea unei acțiuni în constatare și de a nu respinge o astfel de acțiune ca inadmisibilă decât în ipoteza în care, motivându-și soluția, vor prezenta care este calea în realizare admisibilă în concret.

În caz contrar, a respinge o acțiune în constatare ca inadmisibilă doar pentru că *in abstracto* există o acțiune în realizare înseamnă a refuza judecata și a limita părții accesul la justiție.

Deși situația concretă dedusă judecării în cadrul acestui litigiu nu se referă la constatarea incidenței prescripției dreptului de a obține executarea silită, problema de drept este una comună și aplicabilă în cadrul acțiunilor prin intermediul cărora se solicită constatarea existenței, respectiv inexistenței unui drept, indiferent de obiectul cererilor de chemare în judecată și anume caracterul subsidiar al acțiunilor în constatare.

Indiferent de natura dreptului a cărui existență sau inexistență se solicită a se constata în cadrul unei acțiuni întemeiate pe dispozițiile art. 35 C. pr. civ., examenul pe care trebuie să îl realizeze instanța de judecată investită cu soluționarea unei astfel de cereri, în vederea verificării îndeplinirii cerinței subsidiarității, este unul comun, astfel încât considerentele hotărârii enunțate anterior sunt aplicabile și în ipoteza unei acțiuni având ca obiect constatarea incidenței prescripției dreptului creditorului de a cere executarea silită.

În literatura de specialitate<sup>22</sup> s-a reținut că pentru exercitarea acțiunii în constatare este necesară îndeplinirea următoarelor condiții cumulative: partea să nu poată solicita realizarea dreptului pe altă cale, partea să justifice un interes, iar prin intermediul acțiunii să nu se urmărească constatarea existenței sau inexistenței unei stări de fapt.

În pofida faptului că ultimele două dintre cele trei condiții pe care trebuie să le îndeplinească acțiunea în constatare pentru a fi admisibilă nu ridică, de cele mai multe ori, dificultăți practice, analiza condiției privind caracterul subsidiar al acțiunii în confirmare apare deseori ca fiind una dificilă și se datorează și lipsei unor criterii specifice de determinare a existenței unui mijloc procesual de realizare a dreptului, criterii care să fie reglementate în mod expres de către legiuitor.

Din pricina analizării și aplicării defectuoase a cerinței privind caracterul subsidiar al acestei acțiuni se ajunge ca anumite situații litigioase să nu își poată găsi rezolvarea nici pe calea unei acțiuni în realizare și nici pe calea unei acțiuni în constatare.

În acest sens apreciem că dispozițiile art. 35 C. pr. civ. trebuie interpretate în sensul în care acțiunea în constatarea existenței sau inexistenței unui drept are un caracter subsidiar doar în ipoteza în care, la momentul formulării acesteia, partea poate cere realizarea dreptului său pe altă cale.

Opinăm că opțiunea legiuitorului nu a fost în sensul înlăturării întru-totul a admisibilității unei acțiuni în constatare prin simpla recunoaștere potențială în favoarea părții a unei căi de realizare a dreptului, fără ca această cale să fie accesibilă la însași momentul formulării acțiunii prin intermediul căreia partea solicită instanței să constate existența unui drept al său împotriva pârâtului sau inexistența unui drept al pârâtului împotriva sa.

Rațiunea pentru care legiuitorul a înțeles să dea prevalență acțiunii în realizare este explicată chiar de către instanța de contencios constituțional în considerentele deciziei nr. 857/2019<sup>23</sup> analizate anterior, fiind fundamentată pe o serie de rațiuni practice, justificate de necesitatea de a da eficiență actului jurisdicțional, întrucât „*simpla constatare a existenței unui drept*

---

<sup>22</sup> I. Deleanu, *op. cit.*, p. 277.

<sup>23</sup> Curtea Constituțională, dec. nr. 857/2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 329 din 23 aprilie 2020.

*permite perpetuarea unor situații conflictuale, de natură să necesite intervenția instanțelor judecătorești”, astfel cum prevede Curtea Constituțională.*

Revenind la admisibilitatea acțiunii în constatarea prescripției dreptului creditorului de a continua executarea silită, apreciem că o astfel de acțiune poate fi primită, debitorul neavând posibilitatea efectivă de a solicita realizarea dreptului său pe altă cale, întrucât o eventuală contestație la executare nu poate fi formulată decât împotriva actului de executare efectuat ulterior împlinirii termenului de prescripție prevăzut de lege, act care, într-o astfel de ipoteză, nu a fost efectuat încă de către executorul judecătoresc.

Exercitarea unei eventuale contestații la executare ar urma să fie respinsă ca prematură, raportat la faptul că până la momentul formulării acțiunii în constatare nu a mai fost efectuat și comunicat niciun act de executare ulterior împlinirii termenului de prescripție, fiind deschisă debitorului calea unei acțiuni în constatarea prescripției dreptului creditorului de a continua executarea silită, raportat la lipsa unei eventuale acțiuni în realizare a dreptului său.

Lipsa unei căi efective de realizare a dreptului debitorului, care să poată fi exercitată ulterior împlinirii termenului de prescripție în cursul executării silită, dar anterior emiterii unui nou act de executare împotriva căruia să poată fi formulată o contestație la executare, conduce la concluzia admisibilității acțiunii în constatarea prescripției dreptului de a continua executarea silită, fiind respectat, în opinia noastră, caracterul subsidiar al acesteia.

## **V. Concluzii**

Mijloacele procesuale prin intermediul cărora partea interesată poate invoca incidența prescripției dreptului de a obține executarea silită pot îmbrăca atât forma unor acțiuni în realizare, precum contestația la executare, cât și forma unor acțiuni în constatare, în eventualitatea în care părții nu îi este deschisă o altă cale de valorificare a dreptului său.

Dificultățile practice se ivesc cu precădere în ipotezele în care debitorul sau celelalte persoane interesate urmăresc paralizarea dreptului creditorului de a obține executarea silită pe calea unei acțiuni în constatare și se datorează caracterului subsidiar al acestor acțiuni, precum și a modului neunitar în care dispozițiile art. 35 C. pr. civ. sunt interpretate de către instanțele de judecată.

În concluzie, apreciem că îi revine instanței de judecată investită cu soluționarea acțiunii în constatarea prescripției dreptului creditorului de a obține/continua executarea silită să aprecieze, în concret, dacă debitorului îi este, la momentul introducerii cererii de chemare în judecată, deschisă calea unei acțiuni în realizare, cu luarea în considerare a particularităților fiecărei cauze.

Examenul pe care instanța de judecată trebuie să îl realizeze pentru a determina dacă în cauză este îndeplinită cerința caracterului subsidiar al acțiunii în constatare este unul divers și presupune cercetarea următoarelor elemente: demararea procedurii execuționale împotriva debitorului, existența, în favoarea debitorului – reclamant, a unei căi procesuale de realizare a dreptului său, precum și corectitudinea și admisibilitatea căii de realizare a dreptului debitorului prin raportare la particularitățile cauzei.

În ipoteza în care se invocă, pe calea unei acțiuni în constatare, incidența prescripției dreptului de a obține executarea silită, un prim element care s-ar impune a fi analizat este dacă în cauză creditorul a procedat sau nu la punerea în executare a titlului său.

Admisibilitatea acțiunii în constatarea incidenței prescripției, în eventualitatea în care creditorul nu a procedat la punerea în executare a titlului său în termenul de prescripție prevăzut de lege, a fost recunoscută în unanimitate la nivel jurisprudențial, într-o atare ipoteza inexistența unei căi de realizare a dreptului fiind evidentă.

În schimb, în eventualitatea în care creditorul a procedat la punerea în executare a titlului său, admisibilitatea acțiunii în constatarea incidenței prescripției dreptului de a obține / continua executarea silită, prin raportare la caracterul subsidiar al acesteia, a fost tratată în mod neunitar de către instanțele de judecată care, fie au admis acțiunile, constatând incidența prescripției, fie le-au respins ca inadmisibile motivând în sensul că, în vederea valorificării drepturilor sale, partea interesată are deschisă calea contestației la executare.

Opinăm că existența căii de realizare a dreptului trebuie să fie una concretă și efectivă și nu una eventuală, întrucât, având în vedere interesul debitorului de a acționa prompt în scopul valorificării drepturilor sale, obligarea acestuia să accepte prelungirea stării de incertitudine juridică în care se află, ulterior împlinirii termenului de prescripție prevăzut de lege, apare ca fiind nejustificată și prejudiciabilă, putând îmbrăca după caz forma unei restrângeri nejustificate a liberului acces la justiție.

Simpla apreciere în sensul că partea are prerogativa de a invoca incidența prescripției dreptului de a obține / continua executarea silită pe calea unei contestații la executare, fără a se analiza în concret dacă părții îi este deschisă în mod efectiv această cale la momentul formulării acțiunii în constatare nu este în măsură să justifice soluția de respingere a acțiunii ca inadmisibilă.

Instanța de judecată are obligația de a analiza, cel puțin la nivel formal, dacă calea de realizare a dreptului debitorului, apreciată de aceasta ca fiind deschisă la momentul introducerii acțiunii în constatare, este cea corectă, îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de Codul de procedură civilă și poate face obiectul unei analize pe fond.

În acest sens apreciem că este necesar ca părții să îi fie deschisă în mod efectiv calea de realizare a dreptului său, respectiv ca aceasta să fie admisibilă cel puțin la nivel de principiu, fără a avea relevanță dacă soluția pe care instanța de judecată urmează a o pronunța pe fondul cauzei se prefigurează ca fiind una de admitere sau de respingere a cererii în realizare.

Însă, este necesar ca instanța de judecată investită cu soluționarea acțiunii în constatare să verifice dacă partea interesată poate introduce cu succes acțiunea în realizarea dreptului său, fără ca aceasta să fie respinsă pentru neîndeplinirea unor cerințe de ordin procedural, fiind însă lipsită de relevanță soluția care se prefigurează a fi pronunțată pe fondul cauzei.

Doar în ipoteza în care acțiunea în realizare îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de lege și poate fi introdusă cu succes de către partea interesată, fără ca acesteia să îi poată fi opusă neîndeplinirea unor cerințe de ordin procedural precum capacitatea procesuală, calitatea procesuală și existența unui interes născut și actual, a căror incidență conduce la nesoluționarea pe fond a cauzei, este îndeplinită, în opinia noastră, condiția caracterului subsidiar al acțiunii în constatare.

Opinăm că orice interpretare contrară a prevederilor art. 35 teza a II-a C. pr. civ. conduce la o limitare nejustificată a liberului acces la justiție al părții și implicit la o restrângere nepermisă a sferei de aplicabilitate a acțiunilor în constatare.

Nu negăm că scopul normei de la art. 35 teza a II-a C. pr. civ. este într-adevăr acela de a da prevalență realizării efective a dreptului însă, o interpretare excesiv de restrictivă a acesteia poate conduce deseori la înlăturarea aplicabilității practice a acestui mijloc procesual, în sensul golirii de conținut a normei care reglementează acțiunea în constatare.

În final, în vederea preîntâmpinării pronunțării de către instanțele de judecată a unor soluții divergente cu privire la admisibilitatea acțiunilor în constatare, inclusiv cea având ca obiect constatarea incidenței prescripției, apreciem ca fiind utilă modificarea prevederilor art. 35 teza a doua C. pr. civ. în sensul instituirii unor criterii de analiză a caracterului subsidiar al acestei acțiuni.

În acest sens, ca o propunere *de lege ferenda*, apreciem că s-ar impune modificarea prevederilor art. 35 teza a II-a C. pr. civ., în sensul că *cererea nu poate fi primită în ipoteza în care partea interesată poate obține, la momentul formulării acțiunii în constatare, realizarea dreptului său pe orice altă cale prevăzută de lege*, întrucât de cele mai multe ori o interpretare contrară conduce la limitarea, în mod nejustificat, a liberului acces la justiție al părții.

În concluzie, în pofida neajunsurilor acțiunilor în constatarea incidenței prescripției dreptului creditorului de a obține executarea silită, ele își justifică deseori utilitatea în scop preventiv, reprezentând un mijloc facil în vederea preîntâmpinării unor stări conflictuale care ar putea să apară pe viitor.